

[Chr. J. Hansen.]

for Danmark og det danske folk — det Danmark, hvis fremtid i en urolig verden ligger os så stærkt på sinde.

Malchau: Jeg vil straks sige, at jeg er ganske enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen, i hans syn på de foreliggende forslag, altså såvel grundlovsforslaget som forslaget til tronfølge lov. Alligevel vil jeg gerne ved denne lejlighed komme med et par personlige bemærkninger, således som det må være ethvert medlems ret og pligt.

Folketingsudvalgets ordfører, hr. Lorentzen, sagde bl. a., at efter hans opfattelse havde grundlovsforslaget ikke den revolutionerende karakter, som der undertiden gives udtryk for. Heri er jeg ikke enig med det ærede medlem af det andet høje ting. En ikke uvæsentlig ændring i den gældende grundlov er da rigsdagens omordning; dette må alle erkende. Når man nu siden grundloven af 1849, altså i mere end 100 år, har haft tokammersystem og så vil gå over til et etkammersystem, kan dette vel nok betegnes som temmelig revolutionerende; det vil jeg da i hvert fald hævde. Lad mig også i denne forbindelse sige, at der i hvert fald indenfor det konservative folkeparti — og mon det ikke gælder for alle partier — er mange, som stadig foretrækker et tokammersystem. Når vi trods dette har kunnet give tilslutning til det foreliggende forslag, bygget på et etkammersystem, er det kun, fordi det var politisk umuligt at skabe flertal for bevarelsen af tokammersystemet, og fordi forslaget på andre områder indeholder visse forbedringer i sammenligning med den grundlov, vi lever under i dag.

Hvad angår landstinget, er vi, som er medlemmer af dette høje ting, vel ikke helt uvildige dommere ved bedømmelsen af dets betydning, og det kan ikke nægtes, at der hverken fra den højtærede statsminister eller fra ordførerne i det andet høje ting ved forslaget's behandling der er ofret mange roser på os. Derimod glædede det os, at flere af de menige medlemmer af folketinget dog har fundet anledning til at give os en blomst. Ellers må vi iøvrigt bekrænse os selv. Et enkelt medlem af det andet høje ting har endda sat sin lid til, at landstinget ville rette de skævheder, der efter hans mening findes i det forslag, som folke-

tinget nu har vedtaget med overvældende flertal.

Begge de foregående talere har været inde på den af de tilforordnede sagkyndige i forfatningskommissionen, professor Poul Andersen og tidligere folketingssekretær Jens Møller, med bemærkninger af professor Alf Ross til kommissionen fremsatte udtalelse, der er optrykt som bilag 15 til kommissionsbetænkningen. Tilsyneladende har man i folketinget negligeret denne udtalelse. Det forbavser mig noget, idet jeg mener, at den vel er en overvejelse værd. Det er jo ikke noget ganske nyt, det, de tilforordnede her er fremkommet med vedrørende problemet etkammersystem eller tokammersystem. Professor Poul Andersen har skrevet herom i artikler i „Aalborg Stiftstidende“ i juli måned sidste år, og tidligere folketingssekretær Jens Møller har behandlet emnet i „Berlingske Aftenavis“ den 9. oktober 1952, ligesom de herrers udtalelse har været forelagt et plenarmøde i forfatningskommissionen, såvidt jeg husker i begyndelsen af oktober måned sidste år. Man kan efter min mening ikke, som sket er, affeje disse mænd, repræsenterende i allerhøjeste grad sagkundskaben, med en bemærkning om, at de skal ikke blande sig i, hvad man vil kalde den politiske side af sagen, når man netop anvender dem som tilforordnede sagkyndige.

Jeg er ligesom det ærede medlem hr. H. Hauch noget betænkelig ved, at valgretsalderen først skal endelig fastsættes ved en folkeafstemning, samtidig med at der holdes folkeafstemning om selve grundlovsforslaget. Denne ordning er sikkert juridisk forsvarlig og altså uangribelig i så henseende, men det kan ikke bortforklares, at vælgerne på den måde faktisk kommer til at stemme om en grundlov uden at vide, hvorledes valgretsalderen efter denne bliver. Efter min mening ville det rigtigste have været, om spørgsmålet om valgretsalderen havde været afgjort, forinden man stemte om grundloven.

Der er uden tvivl meget delte meninger om, hvor valgretsalderen skal ligge. Jeg vil gerne have lov til at sige, at jeg holder på 21 års valgretsalder, og nogle unge menneskers uforstandige optræden må ikke påvirke os til et andet syn på det spørgsmål.

Jeg har en enkelt bemærkning til grundlovsforslagets § 8. Det forudsættes her, at